

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE se primesc la ADMINISTRATIUNEA în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf. Max Augenthaler & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Maroy & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmonă pe o coloană 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o serie 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L X I.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 80, etajul I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 90.

Brașov, Sâmbătă 25 Aprilie (7 Mai)

1898.

Impăcare ori divorț?

Orî-ce ar dice cei inspirați din cercurile guvernelor dela Pesta și Viena, monarchia noastră se apropie de o mare crîșă interioră. Și acesta nu va fi numai o crîșă a formei sale de guvernament, a dualismului, despre care scrie acum un oficios ungar, că cauzază atîta neliniște celor ce o prevăd, ci va fi și o crîșă economică și socială tot-odată.

Acésta din urmă, putem dice, s'a și început în Ungaria, ér urmările ei vor fi mult mai serioase, decât se tem astăzi póte guvernării unguři.

In tóte privințele ni-se pare, că ocârmuitorii de ađi ai Ungariei se amăgesc fôrte mult asupra stării lucrurilor. Li-s'au suit la cap succesele, ce le-au dobândit mai ales de câți-va ani încóce, grația slăbiciunii guvernelor din Austria. Ér de când cu toastul dela Budapesta al împăratului Wilhelm, șovinistii de tótă categoria nici că-și mai incap în piele. In dispoziția acésta, ei nu mai sunt capabili a judeca rece realitatea și a fi cu tótă prevederea față de cele ce pot sé urmeze.

Nu mai vorbim de raporturile dintre Unguri și naționalitățile nemaghiare. In privința acésta guvernării sunt orbi și surđi, pentru-că anume vor sé fi așa. Cu viclenia și cu apucăturî despotice de adevărați asiati, ei au reușit sé alunge naționalitățile cu totul din tóte pozițiunile vieții publice și vędându-se mereu numai ei între ei, răzimați pe vravul de legi de maghiarizare și de centralizare, ce le-au adus și le aduc una după alta, ei cred, că au delăturat pentru totdeuna tóte neajunsurile cestiunei naționalităților și că acum pot sé dea înainte fără de nici o sfială în urmărirea țintelor utopice ale „statului național maghiar“.

Nu mai acésta dispozițiune basată pe tot felul de inchipuirî amăgitoare, póte sé tacă pe guvernării unguři atît de incredători în tária lor, încât sé vré sé jóce acum rolul apărătorilor dualismului față cu marea primejdiă ce-l amenință din Austria. Am luat, dice oficiosul lui Banffy dela „Pester Correspondenz“, misiunea de-a apăra actuala formă de guvernare dualistă față cu „elementele centrifugale“ ale Austriei. Și după-ce afirmă acésta, adaugă cu și mai multă îngâmfare: „Dualismul nu e in pericol, fiind-că Ungaria il apăra puternic și consideră acțiunea acésta ca una națională, menită a servi intereselor de existență ale statului“.

Un limbagiu in orî-ce cas nou și neobicituit, după-ce scim, că la Unguri dualismul a trecut in totdeuna numai ca un *malum necessarium*, ca o stare provisorie, ce avea sé pregătésca independența Ungariei.

Acum deodată Ungurii se prezentă, ca apărătorii cei mai infocați ai dualismului. Nu trebuie sé deștepte acésta óre-carî bănueli? Orî care ar fi bănuiala însă, una este

sigur și neîndoios: nu simțemîntul puterii și tária lor li conduce la „acțiunea națională și susțitoare de stat“, ce are ca țintă apărarea dualismului amenințat, ci tocmai contrarul, că nu se simt încă nici pe departe destul de pregătiți pentru independență, nici politicesce, nici economicese.

Au lipsă încă multă vreme de căsătorie cu Austria ca sé-și póta susține hegemonia, care este așeșată pe o basă atît de subredă.

Le va succede óre a-o continua, orî că vor trebui sé se despărtescă? — éta marea întrebare a viitorului celui mai apropiat.

Situația in Austria.

Scim, că la ordinea țilei sunt acum in camera din Viena diferite propunerî privitoare la dreptul de limbă, precum și propunerea de a-se alege o comisiune, care sé se ocupe cu acésta cestiune și in care sé fiă reprezentate tóte partidele.

Sedința dela 3 Mai st. n. este de o deosebită importanță, fiind-că in acésta sedință cunoscutul conducător al partidei catolice germane, br. *Dipauli*, care pe cum scim a făcut până acuma parte din partidele majorității autonomiste, a dat unele declarațiuni, cari pot sé aibă consecențe însemnate, chiar și in ce privesce gruparea partidelor in parlament.

Baron *Dipauli* stăruie pentru instituirea *comisiunei limbilor*, despre care vorbise și ministrul-președinte Thun in cunoscuta sa declarare. El dice, că crearea unei legi a limbilor in locul ordonanțelor póte reuși, decă va fi bunăvoință. Marea întrebare litigioasă este însă, decă ordonanțele de limbă sunt a-se cassa înainte, orî după aducerea acelei legi. *Dipauli* e de părere, că guvernul — după-ce el însuși nu s'a mai întrepus pentru ordonanțele lui Gautsch — póte sé aducă o soluțiune, care sé impace pe toți. El a declarat, că *partida populară catolică*, in urma declarării ministrului Thun, și-a schimbat punctul ei de vedere. Ea adecă este gata sé stăruie pentru deșființarea ordonanțelor de limbă ale lui Gautsch și înainte de-a se regula prin lege cestiunea limbilor. Cu alte cuvinte, *Dipauli* doresce sé se satisfacă dorința Germanilor de a-se delătura acele ordonanțe, ca sé fiă pace.

Totodată — ca sé arate, că nu s'a dat cu totul pe partea partidelor din stînga — *Dipauli* a accentuat, că cererea, ca limba germană sé fiă introdusă ca limbă a statului, nu este îndreptățită. Statul, dice el, nu póte sé aibă alt interes, decât a face posibilă înțelegerea și comunicarea in interiorul său; un stat poliglot cu deosebire nu póte avé nici un interes de a procede in mod despotic intr'o cestiune, pe care o póte rezolva in mod mult mai practic și mai simplu.

Trecënd asupra celor dice de deputatul *Schönerer*, combate aserțiunile sale pe cari le numesce an-

tidinastice și antipatriotice și regretă mai ales, că a tras in discuțiune parlamentară pe capul statului. Nici-odată, dice el, cei din partida lui, ca austriaci și catolici, nu se vor supune vr'odată radicalismului domnilor *Schönerer* și *Wolf*. *Dipauli* nu crede, că mult dorita unitate in privința politică, națională și economică a popórelor Austriei se va puté realiza înainte de a fi înfrânt despotismului radicalilor, care domnesce nu numai in țlăuturile germane, ci și in alte părți.

A vorbit după *Dipauli* cehul tiner *Pacak*. El făcú imputări lui *Dipauli* și partidei populare catolice, că n'au procedat leal. După aceea declară, că crede posibilă o regulare a cestiunei limbii numai in Bohe-mia. Tóte celelalte sunt numai mijloce paliative. A mai accentuat, că Cehii tin la ordonanțele de limbă, precum și la aceea, ca funcționarii din Bohemia sé cunósca améndoúe limbile țerii; că tin mai departe la unitatea și indivisibilitatea regatului boem. Decă Cehii vor intra in comisiunea limbilor, vor face o numai sub rezerva obiectiunilor lor privitor la cestiunea de competență și cu mare scepticism, fiind-că ei cred, că comisiunea nu va avé succese positive. Ne aflăm, dice *Pacak*, in momentele de față pe un punct de așteptare, la ceea-ce contribuie mult și anul jubileului împérasec; dér stăm tare pe basa principiilor noastre. In fine declară, că decă s'ar deșființa ordonanțele de limbă fără o înțelegere între Cehi și Germani, acésta ar fi un *casus belli*, ar fi retragerea guvernului dinaintea obstrucțiunei germane.

Éste importantă discușiunea schițată mai sus, fiind-că după declararea lui *Dipauli*, e cu puțință chiar, ca in cestiunea acésta sé se întemple o ruptură serioasă între partida catolică și partidele celelalte ale majorității.

„*Narodni Listy*“ indică acésta des-tul de clar, aducënd un articol vehement in contra baronului *Dipauli*. „Acest bărbat german cu nume italianesc și cu sentimente ultramontane“, dice organul Cehilor tineri, „s'a demascat in fine și s'a arătat in adevărata lui figură. Trebuie sé-l considerăm acum ca pe un dușman în-versunat, tot așa cum ne sunt tóte celelalte partide germane“.

Se póte, ca in urma acestui conflict majoritatea de până acuma sé fiă trunchiată și sé ajungă a fi ea majorisată la réndul ei.

Ce desfășurare vor mai lua lucrurile, nu se póte sci. Guvernul stăruie, ca încă in săptămâna acésta, — înainte de amânarea „*Reichsrath*“-ului, ce se va face din incidentul sesiunei delegațiunilor, — sé fiă terminată desbaterea in cestiunea limbilor și sé se alégă comisiunea limbilor cu misiunea de a fi in permanență. Anevoie însă va fi posibil acésta, căci alaltăieri erau încă in-scriși aprópe la 60 de vorbitori. Asemenea nu se scie, ce atitudine vor

lua Cehii după desertarea lui *Dipauli* și soți in afacerea ordonanțelor de limbă.

Sinodul eparchial aradan.

-- Raport special al „Gazetei Transilvaniei“. --

Arad, 18 (30) Aprilie 1898.

Tot in *ședința a patra*, comisiunea organizătoare prin raportorul său *Nicolae Zigre* propune, și Sinodul ia la cunoscință raportul general al Consistoriului plenar din Arad despre activitatea acestuia pe anul 1897

In special cu privire la arătarea consistoriului, că in decursul anului 1897 și respective la începutul anului 1898 — au încetat din viață dintre deputații sinodali de pe teritoriul consistoriului aradan *Ioan Suciu*, fost deputat mirean in cercul B. Comloș, și *Aurel Suciu*, fost deputat mirén in cercul Șiriei, ér dintre asesorii consistoriali *Ioan Cornea*, *Iuliu Bogdan* și *Dr. G. Popa* — Sinodul dá espresiune sentimentelor sale de condolență pentru trecerea numiilor din acésta viață.

Cu privire la raportul delegațiunii congresuale pentru despărțirea ierarhică de Sârbi, Sinodul la propunerea comisiunei decide a se începe și pune in curgere procesul de despărțire ierarhică referitor la mănăstiri.

Referitor la proiectul subșternut de guvern dietii pentru întregirea dotațiunii preoțesci — Sinodul la propunerea comisiunei a luat următorul conclud:

„Sinodul eparchial se pronunță in contra acelor dispozițiuni din proiectul de lege despre întregirea venitelor preoțesci, cari cuprind o evidentă ingerință in afacerile curat bisericesci și in mod esențial altereză autonomia bisericii noastre garantată prin legi fundamentale; totodată rógă pe Prea Sântia Sa D-l Episcop, ca in conțelegere cu ceilalți Prea Sântiți Archierei ai bisericii noastre, sé întrevină cu tótă energia la locurile competente pentru de a esopera modificarea dispozițiunilor dănuose pentru biserica noastră națională.

„Érá spre scopul regulării și ameliorării dotațiunii preoților, ca clerul nostru sé nu fiă avisat la ajutorul oferit sub astfel de condițiuni grave și dănuose pentru interesul comun bisericesc — se îndrumă ambele Consistorie a esmite câte o comisiune constatătoare din protopresbiter și câte un membru mirean cu însărcinarea, ca in decursul anului curent:

„a) sé erueze și constate in fiă-care parochiă, cu ascultarea preotului și a comitetului parochial, emolumentele și venitele preoțesci după valoarea reală a acelor, și adecă venitul pământului după calculul rotund al arendii, ce s'a plătit in comună in 5 ani ultimi, ér birul și celelalte prestațiuni după valoarea reală socotită pe basa calculului rotund a 5 ani ultimi.

„b) Sé erueze și constate mijlocele de venit ale bisericii din parochii.

„c) Acolo unde dotațiunea preotului nu ar ajunge la minimul prescriș, a încerca cu comitetul și Sinodul parochial întregirea dotațiunii cel puțin la minimul prescriș.

„d) Acolo unde nu s'ar puté efectui întregirea — cu ascultarea reprezentanților acelor comune bisericesci, a combina și a face propunere pentru reducerea parochiilor, și împreunarea mai multor comune bisericesci in o parochiă amésurat principiilor indegetate in conclusele congresuale din 1870 Nr. 66 și 77.

„Comisiunile vor avé in fiă-care comună parochială despre cele indeplinite a lua protocol, care subscris de comisiune, de preot și de reprezentanții comunei bisericesci se va inainta Consistoriului con-cerninte.

„Eră consistorele despre rezultatul obținut vor avea îndată a raporta sinodului ordinar următor și a face eventualele propuneri provocate de interesul bisericii și necesitățile locale.”

În ședința V, ținută la 15 (27) Aprilie 4 ore d. a. se continuă raportul comisiei organizatoare. Raportor Ignatiu Papp, care cu privire la întrebarea, dacă mandatul de deputat dietal este compatibil cu postul de președinte la consistoriul din Oradea-mare, care cestiune a fost avisată la rezolvarea consistoriului metropolitan și respective a Sinodului episcopesc, comisiunea pe baza rezoluțiunii emansate din partea consistoriului metropolitan cu data de 8 (20) August Nr. 119 propune, ér Sinodul enunță ca conclud următoarele: mandatul de deputat dietal în principiu nu este incompatibil cu demnitatea de vicariu episcopesc, și respective cu postul de președinte la consistoriul din Oradea-mare. P. S. D-l Episcop diecesan însă este rugat a se informa, ore prin absentarea vicariului Iosif Goldiș dela postul său de președinte consistorial, nu suferă administrațiunea și interesele bisericii din acel district, și dacă s'ar constata scăderi administrative bisericesci: în puterea dreptului său de episcop să facă dispozițiunile trebucioase pentru mersul regulat al afacerilor dela consistoriul din Oradea-mare.

Cu privire la cestiunea înființării unui consistoriu în Timișoara, după raportul comisiei se dezvoltă în Sinod o discuțiune, la care participă mai mulți deputați, cari deslușind scopul și intențiunea și respective dorința populațiunii române din părțile banatice adnectate la jurisdicțiunea eparchiei române a Aradului, prepară terenul pentru o bună soluțiune. După raportor ia cuvântul deputatul Pavel Rotariu, care într-o frumoasă vorbire arată, că dorința populațiunii este, a se reînființa vechea noastră episcopie din Timișoara, ér până când se se pótă realiza această dorință, un consistoriu, după modul cum este înființat și funcționează consistoriul din Oradea-mare, astfel ca prin acest consistoriu se se prepare terenul pentru reînființarea episcopiei române istorice în Timișoara.

Deputatul Augustin Hamsea arată și espune, că încă din timpul apostolilor tendința și ținuta bisericii a fost, ca creștinismul și ideile mântuitoare ale evangheliei se se întărescă cu deosebire în orașe centrale, ca ast-fel din centre se se guverneze și dirigeze în spirit creștinesc populațiunea din împrejurime. Dorința clerului și poporului din părțile banatice este în deplină consonanță cu ținuta urmărită de biserică încă din timpul s-ților apostoli, și deci este natural, ca Sinodul în conformitate cu tendința urmărită de biserică cu începere din secolul apostolic, să aprezieze dorința exprimată în atâtea rânduri, de a ridica în Timișoara, ca loc central pentru părțile banatice, un centru și o putere, care se contribuie la ridicarea și înaintarea poporului român în acele părți în spirit creștinesc, cu atât mai vortos, cu cât mijlocele materiale și însuflețirea poporului român din acele părți nu lasă nimic de dorit în această privință. Tot în această direcțiune vorbesc și deputații I. Goldiș, Dr. N. Oncu, Dr. Tr. Putici, Em. Ungurian, Ștefan Antonescu, Nicolau Zigre, Petru Truța, Constantin Lazar, Paul Miulescu și Voicu Hamsen.

După această discuțiune P. S. Sa D. Episcop Președinte constatând, că cestiunea este de o deosebită importanță, și trebuie judecată din toate punctele de vedere pentru a i-se da o bună soluțiune, face propunerea, ca rezolvirea se se amâne deocamdată, pentru-ca prin o conferință ulterioară se se pótă lua în această cestiune un conclud unanim, ceea-ce Sinodul primesce și adaugă, că în urma propunerii P. S. Sale, sinodul în o ședință ulterioară a luat concludul, că ținând cont atât de dorința populațiunii române din Banat, cât și de interesele generale ale bisericii române, își dá învoela, ca și până când se va puté realiza tendința de a se înființa o episcopie în Timișoara, se se înființeze un consistoriu acolo, după modul în care funcționează consistoriul din Oradea-mare, ér asu-

pra întrebării, că la care episcopie se aparțină jurisdicțiunea consistoriului înființând, Sinodul se va pronunța la timpul său, când această cestiune va ajunge stadiul finalizării.

Raportorul.

Răsboiul ispano-american.

Bombardarea și predarea Manillei.

După înfrângerea, ce a suferit-o escadra spaniolă la Cavite, a urmat un desastru și mai mare pentru Spania. Comandantul escadrei americane a adresat guvernatorului Manillei un ultimatum prin consulul engles, în care l'a provocat să predea în timp de 24 ore toate proviziunile și întreg armamentul Americanilor. Pretensiunea aceasta a fost telegrafată la Madrid și guvernul a supus-o unei dezbateri într'un consiliu de miniștri. Consiliul de miniștri spaniol, vădând că o rezistență ar fi zadarnică, a decis să autorizeze pe guvernatorul spaniol a preda Manilla. Ordinul acesta însă a sosit ceva cam târziu, căci telegrame venite din Antwerpen și Washington spun, că escadra americană a bombardat deja Manilla și glonțele tunurilor americane au demolat vre-o 300 de case.

În urma acesta, după cum anunță o telegramă din Hongkong, Americanii au arborat drapelul lor pe insulele Filipine.

Situația pentru Spaniolii devine cu atât mai desperată, decât se va vé în vedere, că Americanii au tăiat cablul la Manilla și astfel legătura cu Hongkong-ul și prin Hongkong cu uscatul, au luat-o în posesiunea lor. În urma acesta Spania nu mai pótă primi direct nici o scire telegrafică de peste mare.

Regina-regentă și căderea Manillei.

„Daily News” primesce din Madrid scirea, că regina-regentă a Spaniei, luând avisul bombardării acestui port, a devenit foarte iritată și a declarat următoarele ministrului de marină spaniol:

Eram pregătită la înfrângere, fiind-că Spania nu este forte, decât pe uscat. Mă voiú nusi însé — și sper că nusiunța mea va fi încoronată de succes — se fiu în strinsă legătură cu poporul meu, și sunt convinsă, că vom fi în stare a ne implini datoria. Patriotismul spaniol imi va servi de sprijin, ér grija de poporul meu stéua conducătoare.

Stare de asediu, criză și răsboiul civil în Spania.

În urma scirilor despre înfrângerea, ce a suferit-o escadra spaniolă la Manilla, o mare mișcare s'a produs în întreaga Spania, dér mai ales în capitala Madrid, mișcare cu caracter revoluționar, îndreptată în contra guvernului și a dinastiei.

Duminecă a fost o sgomotósă demonstrațiã pe stradele Madridului în contra guvernului. Demonstrațiã acesta a făcut, ca guvernul să proclame starea de asediu, încredințând autorităților militare susținerea ordinii. Proclamarea stării de asediu a produs mare surprindere în întreg orașul. De atunci demonstrațiile se repetă într'una. Poporul iritat, cu totă intervenirea miliției, cutrieră stradele, bombardéză ferestri, asediază casele de bani, ba alaltăieri au voit să méré înaintea palatului regal pentru a demonstra în contra dinastiei.

Mișcarea acesta cu caracter revoluționar a pus pe mari griji guvernul și dinastia, mai ales, că după cum se asigură, chiar în rândurile armatei agitațiã în contra guvernului e mare.

În comuna *Catulan* o bandă înarmată umple de teróre poporul. S'au întâmpat mari turburări în *Talavera*, *Gijon* și în alte provincii și ținuturi ale Spaniei. Aprópe pretutindeni gendarmeria este isgonită cu pietri. În *Velescolo* mai multe prăvălii au fost devastate și jăfuite.

S'a lăpit svonul, că generalul *Martinez Campos*, fost guvernator suprem militar în Cuba, ar fi fost ucis și că ministrul-președinte *Sagasta* ar fi fost nevoit a-se refugia în palatul consulatului engles din Madrid dinaintea turburătorilor. Scirea acesta însă

nu se confirmă, ci din contră se deminte.

Din Londra se anunță, că situația în Spania e estra-ordinar de gravă. Un diplomat spaniol a declarat unui corespondent dela „Daily Chronicle”, că Spania stă în pragul izbucnirii răsboiului civil și că a sosit începutul sfârșitului regentei regesci.

Pericolul în care se află dinastia spaniolă e viu comentat și în cercurile înalte diplomatice din Viena. S'a lăpit chiar svonul, că regina regentă *Cristina*, voind să salveze tronul pentru fiul său *Alfonz XIII*, ar voi să abdică, ca astfel să desarmeze mișcarea anti-dinastică. În Viena se crede, că guvernul *Sagasta* va fi înlocuit printr'un guvern militar în frunte cu generalul *Weyler*.

Regina-regentă despre situațiã.

Corespondentul din Madrid al lui „Morningpost” a avut o audiență la regina-regentă *Cristina*, care a declarat, că aprópe întreaga Europa compătimesce în momentele de față cu Spania, și simpatiile marilor puteri au mișcat-o foarte adenc. *Spania*, díse regina, *n'a voit răsboiul*, ci Statele-Unite au forțat-o să intre în acest răsboi prin aceea, că au voit să umilească Spania cu orí-ce preț. Guvernul spaniol a cedat presiunii opiniunii publice. În fine regina regentă își exprimă încrederea în Dumnezeu și speranța într'o intervenire europeană.

O ședință a camerei spaniole.

La 3 Maiú n. camera din Madrid a avut o ședință estraordinar de sgomotósă. Înainte de ce republicanul *Salmeron* ar fi adresat interpelațiã sa guvernului, el díse, că camera se-si exprime stíma și admirațiã pentru atitudinea bravă a escadrei spaniole înaintea Cavitei. Declară apoi, că trebuie să se scie, de ce a curs atâtea sânge și pe ce s'au cheltuit atâtea bani; și trebuie să se stabilească, că cine e responsabil dela cel din urmă Spaniol până la tron. El interpelă guvernul, că din care cauză *Manilla* n'a fost întărită în de-ajuns?

Ministrul-președinte *Sagasta* răspundând a dat expresie regretelor sale, că în momentele de față Spaniolii nu sunt uniți până la unul. E necesar, díse el, ca acum toate partidele să concordeze în vederi și pretinde a-se primi toate creditele pentru armată. Vorbind de răsboiú, *Sagasta* díse, că Statele-Unite fac față cu Spania o politică fără păreche în josnicie. Republica americană nu cutéză a purta în contra Spaniei răsboiú deschis, ci prin uneltiri caută a strica Spaniei.

Sagasta a fost mereu întrerupt de *Carliști*, cari făcură un sgomot teribil, când ministrul-președinte a declarat, că poporul spaniol este mult mai înțelept, decât se se arunce în brațele republicanilor.

Ministrul de răsboiú a declarat, că *inimicul nu-si va pune piciorul în Manilla*, și díse, că apărarea de pe uscat e suficientă pentru respingerea orí-cărui atac.

Operațiile Americanilor.

„Daily Chronicle” primesce din Washington scirea, că amiralul american *Sampon* primind scire, că escadra spaniolă se află în drum către *Havanna* ori *Portorico*, și-a schimbat planul de răsboiú. Escadra americană va pleca în contra escadrei spaniole și o parte a ei va ținé blocada *Havannei*.

Lui „New-York Herald” i-se anunță din *Key-West*, că escadra americană decolo a făcut o mișcare însemnată. Doué năi americane fac serviciu de spionajiu pe mare, ca să studieze direcțiã de cursă a escadrei spaniole.

Tot din *Key-West* se vestesce, că canoniera americană „*Wilmington*” a descărcat două glonțe esplosive asupra caveriei spaniole, care se afla spre Sud dela *Havanna*, și a omorit 20 călăreți.

Sórtea insulelor Filipine.

„Times” anunță din *New-York*, că *Mac Kinley* și-a exprimat intențiã de a ținé ocupate Filipinele până la fíntul răsboiului; a adaus însă, că guvernul n'are de

gând a anecta permanent insulele. Dacă Spania n'ar plăti cheltuelile de răsboiú, insulele Filipine vor fi date Angliei.

SCRIRILE ȚILEI.

— 24 Aprilie v.

În memoria poetului „*Alexandri*”. Cetiim în „*Patria*” din *Cernăuți*: Corpul profesoral al gimnasiului superior de stat din *Cernăuți*, în frunte cu zelosul director d-l consilier *H. Klauser*, a luat în una din ultimele sale conferențe laudabila decisiune, a arangia în anul acesta întru memoria laureatului nostru poet *Vasilie Alexandri* o serbare școlară. Serbarea este fixată pe ziua de 19 Maiú n. în sala de gimnastică a gimnasiului superior de stat. Începutul precis la orele 11^{1/2} a. m. Intrarea: o corónă. Venitul este destinat societății școlare „*Împăratul Francisc-Iosif*”. Suntem convinși, — dice „*Patria*” — că decisuș numitului corp profesoral va fi salutat pretutindenea de toți Românii cu o deosebită plăcere și mulțămire, cu atât mai mult, cu cât această serbare este prima în felul ei în *Bucovina*.

„*Magnum Etimologicum*”. Comisiunea întocmită de *Academia Română* pentru continuarea mării lucrări *Magnum Etimologicum Romaniae* compusă din d-nii *I. Calinderu*, *T. Maiorescu*, *N. Chintescu*, *D. Sturdza* și *Gr. G. Tocilescu*, și-a depus raportul. Din raportul acesta reese, că filologii însărcinați cu continuarea lucrării, d-nii *A. Filipide*, profesor la universitatea din *Iasi* și *I. M. Iarnic*, profesor la universitatea din *Praga*, se ocupă actualmente cu estragerea cuvintelor din marii autori naționali. Estractele, scrise fiã-care pe câte un bilet de hârtie, se ridicase, la 14 Februarie a. c., la cifra de 115000. Continuând în același mod, comisiunea speră, că în *Octomvre 1899*, numărul extractelor se trecă peste 200,000; vcm avea în tóamna anului viitor peste un milion de bilete, purtând fiã-care un cuvânt, cu propozițiunea, frasa, locuțiunea, proverbul, în care se găsesce precum, și numele autorului din care a fost estras. Numai după adunarea acestui important material lexic, *Academia Română* va hotări redacțiunea definitivă a lui „*Magnum Etimologicum Romaniae*”.

Asociațiunile de credit agricole și industriale. Proiectul de lege privitor la aceste asociațiuni a fost discutat în sinul comisiei justițiare, precum și în al celei financiare a camerei din *Peșta*, ér aceste comisii au înaintat raporturile și comentariile lor biroului camerei, așa că deja *Lunia* viitoare se va începe dezbaterea numitului proiect de lege în ședința plenară a dietei.

Distincțiune prea înaltă. *Edmund Mauthner*, mare comersant de semințe în *Budapesta*, cărui a i-s'a fost conferit de *Majestatea Sa împăratul Rusiei* o decorațiã, a primit acum din partea *Majestății Sale monarhului nostru* titula de *liferant al curții* c. ș. r.

Legea despre maghiarisarea numelor de comune și localități forméză acum calul de bătaia al diarului *kossuthist* „*Egyetértés*” în contra ministrului unguresc de interne *Perczel*. Fóia *kossuthistă* e supărată foc pe guvern, că până acum n'a luat măsurii, ca dispozițiunile acestei barbare legi să se și esecutive în faptă. Acastă neglijență a guvernului o atribuie „*Egyetértés*” temerei ministrului *Perczel* de „agitațiile” Sașilor în contra legii de maghiarisare. Acastă caragiósă esplicare este ase pune de sigur numai în contul animosității opoziționale a lui „*Egyetértés*”.

Congresul Liței culturale române se va ținé în zilele de 24 și 25 Maiú v. c. În acest scop, comitetul central din *Bucuresci* a adresat secțiunilor din provincie o circulară, punându-le în vedere articolele din statute privitoare la alegerile de delegați la congres.

În parcul *Vilei Angiolina*, reședința din *Abazzia* a *Suveranilor români* s'a întâmpat *Vinerea* trecută o dramă misterioasă,

care a emoționat adânc pe Regele și Regina. Vineri dimineața servitorii Curții au găsit lângă Vilă cadavrul unui om elegant îmbrăcat; lângă cadavru era un revolver. S'au început cercetări foarte discrete spre a se stabili identitatea persoanei sinuoase.

Eroul dela Cavite. Scim, că în lupta navală dela Cavite, care a îmbrăcat în doliu multe familii spaniole, a căzut mort și căpitanul *Cadarso* comandantul corăbiei arse „Reina Cristiana”. *Cadarso* s'a luptat până în clipele din urmă cu mult curaj și vitejie; el chiar acoperit de rânji și de sânge, își încuraja ostașii, să nu se dea îndărăt dinaintea Americanilor. Când a plecat din Spania, *Cadarso* presimțea sfârșitul său; el înainte de a pleca în expediția navală a voit să asigure traiul vieții pentru unicul său fiu. *Cadarso* iubia nespus de mult marea, oceanul deschis, și pe unicul său fiu voi să-l facă marinar. A și petiționat pentru un loc gratuit în Academia militară pentru marină, însă i-s'a răspuns, că locuri gratuite se dau numai aceluia, ai căror părinți au căzut în război. — Atunci și fiul meu va fi primit! esclamă *Cadarso*, și așa s'a și întâmplat.

Loterie de obiecte. Losuri pentru loteria de obiecte, arangiată de „Reuniunea femeilor române din Sibiu”, se află de vânzare și la filiala „Albinei” cu prețul de 1 coronă. Venitul curat al acestei loterii se va folosi în scopul înființării unei școle pentru economia și industria de casă, precum și pentru înființarea unei preparandii de fete, împreună cu internat. Resultatul sortării se va publica pe cale diaristică.

Un prinț exilat. Din Petersburg se telegrafiază, că tribunalul militar din *Tiflis* a osândit la exiliu pe viêtă și la pierderea drepturilor politice pe prințul rusesc *Dzordzode*. El a fost deportat în guvernământul *Jenisesk*. Crima pentru care a fost exilat e, că prințul a puscat pe funcționarul militar *Lazarett*, care l'a vătămât.

Cununie. D-l *Mihail I. Sulică*, comerciant în București, își va celebra cununia religioasă cu d-șora *Caliope M. Popovici* Duminecă în 26 Aprilie st. v. la orele 2 p. m. în Biserica Sf. Vineri, București. Felicitările noastre sincere!

Stropitul stradelor în orașul nostru se va face în viitor mai rar, deoarece din cauza lipsei de apă suficientă, primarul orașenesc a interzis a se folosi pentru stropit apa din rezervorul de sub *Tempe*, trebuind a se aduce pentru acest scop apă din canalul *Timișului*, ceea ce e mai dificil.

Furt de copii. Era prin Octomvrie 1891, când copilul *Alexandru Birescu*, în vârstă de 10 ani, se întorcea dela școală, prin str. *Grivița* (București) îndreptându-se spre locuința lui din strada *Virgiliu*. Pe drum intră în vorbă cu nisce țărani, și din vorbă în vorbă copilul primește să se ducă în satul lor, cătunul *Brezăia*, pendinte de comuna *Buțea*, unde devine cioban de oi. În timp de 5 ani, copilul *Birescu* și-a îndeplinit cu sfințenie misiunea de contemplator al naturii. În 1896, cu ocaziunea recensământului general al populațiunii, între copiii perduți de părinți s'a găsit și *Birescu*. Acesta a fost adus în București și predat părinților. În urma reclamațiunii d-lui *Ion Birescu*, tatăl copilului, trei țărani și anume *Dincă Anton*, *Nicolae Preda* și *Grigore Marin* au fost dați judecății pentru răpire de minor. La înfățișare înaintea tribunalului, *Marța* trecută, țărani se apărau dicând, că ei au luat de milă copilul, care se dicea fără rost, neavând nici tată, nici mamă. Se vede, că copilului cartea îi părea grea și după cum dice poetul, copilul dicea: „nu voi să învăț carte, voi să fiu cioban, ori-ce ar fi mai lesne măcar și țigan”. Tribunalul se arată indulgent, condamnă pe *Dincă Anton* și *Nicolae Preda* la 10 zile închisore; achită pe *Grigore Marin*.

O tinăreă damă germană dorește a afla ocupațiune ca îngrijitoare de copii (bonă), într-o bună familie, fiă la noi, fiă în Ro-

mânia. A se adresa la administrația fôiei noastre.

Aparate de fotografie pentru diletanți. Firma *A. MOLL*, liferantul curții c. și r. din *Viena* *Tuchlauben* Nr. 9 își recomandă amatorilor de fotografie, articolele sale necesare pentru fotografia. La cerere trimite liste ilustrate conținând prețurile. Depozite în *Brașov* la *F. Jekelius*, *F. Kelenen*, *Victor Roth* farmaciști. *Teutsch* și *Tartler*, *D. Eremias* nepoți.

Disolvarea reprezentanței din Fiume.

Cetitorilor noștri le este cunoscut, că săptămâna trecută s'a făcut în *Fiume* alegere de primar (podestă). A fost ales cu majoritate vechiul primar *Mihail Maylender*, bărbatul de încredere al autonomiștilor. El cunoscut mai departe, că *Maylender* n'a voit să pună jurământ pe legile unguresci dela 1 Ianuarie 1898, cari vătămă în mare măsură interesele și dreptul de autonomie al orașului. În urma acesta guvernatorul *Szapary* a anulat alegerea, și a convocat la el o conferență, participând mai mulți membri ai reprezentanței (29), ca să se sfătuescă cu ei asupra unei noue alegeri.

Despre această conferență se vestise foilor din *Peșta*, că ar fi avut caracter mult mai conciliant față cu guvernul, ba se da ca sigur, că reprezentanța nu va mai vota pentru *Maylender*, ci pentru *Milcenich*, candidat de primar. După statut, guvernul avea nevoie numai de 29 voturi, și atât guvernatorul, cât și partida maghiaronă începură a jubila asupra închipuitului rezultat.

Pe a doua zi (4 Maiu n.) la 6 ore seara guvernatorul conte *Ladislau Szapary* a convocat reprezentanța, să aleagă primar și doi vice-președinți. În sala de alegere se afla public numeros, în mare parte maghiari și maghiaroni. Cei 55 membri ai reprezentanței erau foarte agitați. După deschiderea ședinței se ridică *Kuehy* și prezentă o propunere cu 7 iscălituri, prin care cere ședință secretă, fiindcă galeriile sunt ticsite de partizanii guvernului, ceea ce constituie o provocare la adresa poporațiunii orașului. Președintele de etate declară, că se alătură la propunere și ceru deciziune asupra ei. La acesta întregă reprezentanța se ridică, hotărînd ședință secretă și deșertarea galeriilor.

Ungurii erau acum în mare strîmtoare și nu prea voiră a părăsi sala. Atunci președintele de onore ceru poliția, care scose afară pe maghiari. Pe la intrările primăriei o mare mulțime de popor se adună. Mulțimea ironisa și batjocuria pe acei „szegény magyarkák”, ce fuseseră dați afară de poliția din sala alegerii.

Reprezentanța își începă lucrările, și contele *Szapary* ordonă alegerea de podestă. Resultatul alegerii a fost, că pentru *Maylender* s'au dat 34 voturi, prin urmare a reeșit ales.

După votare, guvernatorul *Szapary* se ridică și făcu „sărbătorisca” declarația, că „resultatul alegerii fiind o renitență în contra guvernului maghiar” el „în numele guvernului *Majestății Sale regelui disolvă reprezentanța*”. Își trîni apoi unguresce palaria pe cap, făcu o întorsătură pe picior și părăsi sala consiliului. La eșire poporul adunat a întâmpinat pe d. guvernator cu fluierături.

O mare agitație domnesce acum în *Fiume*, întregă poliția e mobilisată, ba s'a conșignat chiar și miliția. Acesta este deocamdată „resultatul” stăruințelor condamnabile ale guvernului unguresc, de-a înfunda pumnul în gura autonomiștilor din *Fiume*, cari încă odată i-au dat o probă de statornicie și o lecție binemeritată.

Cine sunt denuncianții?

Am urmărit cu atențiune complotul, ce s'a fost urdit în contra Românilor, și uneltirile presei maghiare, care sprijinindu-l, lansau faimele cele mai absurde despre o conspirație în sinul Românilor de aici. Acum vedem în „*Budapesti Hirlap*” dela 5 Maiu o corespondență datată din *Budapeșta* și intitulată „*Spioni și agenți pro-*

vocatori români”, în care, răspundând la un articol din „*Tribuna*”, unde se vorbise despre sistemul de spionaj și cabinetul negru, se afirmă, că la toate sunt de vină numai denuncianții români.

Vrînd să ia în apărare pe Unguri și pe guvern în contra acuzațiunii, că au organizat între Români sistemul de spionaj, pe care toți îl scim și îl simțim la fiă-care pas, „*Budapesti Hirlap*” dice, că denuncianții sunt a se căuta tocmai în șirul unor existențe problematice dintre Români, cari în speranța, că vor fi căpătuiți din partea guvernului, recurg la meseria denunciarilor. Ca dovadă fôia ungurescă se provocă la cazul dela *Bacifalu* și *Purcăreni* și dice, că „arangerii principali” ai celui scandal au fost doi studenți români, cari actualmente petrec în România. Cel ce a predat la posta din *Brașov* proclamațiunile revoluționare pe adresa celor doi preoți (*Giurgiu* și *Frateș*) a fost un student cu numele „*Sorescu Ozkár*”, ér cel ce a făcut pe agentul provocator în persoana comerciantului de lemne din *București* a fost un prietin de cruce al său cu numele *Cadariu*. Când aceștia au prins de veste, că gendarmii vor să-i înșgarde și că în loc de remunerație are să-i aștepte alt-ceva, au fugit la *Plöesch*.

Mai spune apoi „*Bud. Hirl.*” că și sinodul protopresbiteral din *Turda* a fost oprit în urma denunciării unui Român din *Turda*, care a făcut arătare la căpitanatul orașenesc, că Români vor să țină o adunare politică secretă etc. Dice în fine, că și scirile senzaționale apărute prin diarele unguresci, cari sciri „de repețite-ori au fost desmintite de guvern”, ar fi fost născocite din partea unor indiviți români, cari „studiază său numai petrec în *Budapeșta* și nu fac parte tocmai dintre tineri” și cari pe astă cale au voit să-și câștige nisce bani de buzunar. În fine mai amintesc și pe „*Milian Vazul*”, care a pus la cale afacerea cu proclamațiile din *D.-St.-Martin*.

Afirmările acestea ale lui „*Budapesti Hirlap*” sunt de natură a dovedi tocmai contrarul dela ceea ce intenționează fôia ungurescă. Ele dovedesc, că de fapt sistemul de spionaj există și că cei ce-l susțin se folosesc de tot felul de denuncianți mișei, pe cari, decă se încurcă lucrurile, îi fac scăpați în România.

Intrebarea, decă denuncianții au fost Români, ori nu, se n'țelege, că nu este încă deslegată prin afirmările fôiei unguresci. În special în casurile întâmplare în comitatul *Brașovului*, la *Bacifalu* și *Tărlungeni*, vorbesc indicii foarte serioși în contra presupunerii, că numai nisce studenți români ar fi pus toate la cale. Mai întâiu de toate nu trebuie să uităm, că aici în comitat s'a știut și s'a scris chiar de fôia ungurescă din loc cu săptămâni înainte, că au venit anume câțiva detectivi din *Peșta*, ca să cerceteze după pretinsele proclamațiuni. De când studenții din România au ajuns să fiă detectivi ai poliției din *Peșta*? — Dér și descrierea, ce au făcut-o despre persoanele din cestiune preoții, al căror domiciliu a fost încălcat, nu lasă să reese, că cei ce făceau pe detectivii, erau Români. S'a constatat, că nici nu vorbeau bine românește, și apoi cum ar fi putut nisce tineri cu totul necunoscuți să câștige într'atâta încrederea poliției de stat unguresci, ca peste capetele autorităților să fiă însărcinați cu perchișițiunii domiciliare, punându-li-se la dispoziția gendarmeria? N'ar fi trebuit să uite „*Bud. Hirl.*”, că însăși foile guvernului au constatat, că respectivii au fost trimiși poliției din *Peșta*. Cum dér voesc acuma să scape pe guvern și pe poliția de ori-ce răspundere pentru cele petrecute?

De altmintrelea pentru casurile întâmplare la *Bacifalu* și *Purcăreni* s'a făcut arătare la tribunalul r. din loc, ba s'a și urgit cererea de-a se face o cercetare strictă. Până acuma însă fără de nici un rezultat.

ULTIME SCIRI.

Madrid, 5 Maiu. Neliniștea în Madrid și în totă Spania este mare. Mai ales în capitală situația e foarte

critică. Cete de demonstranți traversază stradele. Înaintea casei ministrului președinte *Sagasta* multimea a strigat: Jos cu guvernul! Republicanii fac cea mai mare turbarare. Intre demonstranți se află mulți ofițeri îmbrăcați în civil. Patrulile militare păzesc pe toate stradele. E mare scumpetea și ea crește zilnic. Acesta contribuie la iritațiunea populațiunii.

Regimul a imputernicit pe guvernatorii din provincii, ca îndată ce vor afla de lipsă să proclame statariul.

Locuința lui *Sagasta* din *Madrid* este păzită de miliția.

Madrid, 5 Maiu. Ambasadorul engles *Drummond-Wolff* a sosit ieri aici și a conferit cu ministrul de externe *Gu'lon*. Acestei conferențe i-se dă o mare importanță.

Londra, 5 Maiu. După o telegramă din *New-York*, Americanii plănuesc de a ocupa *Porto-Ricco*, cu scopul de-a lua în posesiune această insulă, ca stațiune de cărbuni și de corăbii.

New-York, 5 Maiu. Dela *Manilla* au sosit aici sciri numai prin *Madrid* și *Londra*. Pe aici se presupune, că admiralul american *Dewey* încă n'a luat *Manilla* și continuă cu bombardarea orașului. Foile americane vorbesc cu mare stimă despre apărarea vitejescă a *Manillei* și dau expresiune speranței, că Spania va recunoscă slăbiciunea ei și va renunța la insula *Cuba*.

DIVERSE.

Fineța simțurilor. La universitatea din *Dorpat* s'au făcut câte-va observațiuni interesante în privința fineței simțurilor. Dintre cele cinci simțuri ale omului, numai despre pipăit s'a constatat, că este de-o potrivă la bărbat, ca și la femeie; gustul însă este mai dezvoltat la bărbat decât la femeie. Față cu electricitatea femeile sunt mai sensibile. Peste tot s'a constatat, că simțul bărbaților culti e mai dezvoltat, decât al celor neculti. S'a mai constatat, că efectele curentului electric au fost mai repede simțite de femeile neculte, decât de cele culte.

Sciriri microscopice. Mai de mult era mare minune, când cineva putea să scrie pe-o carte de joc un vers, ori vre-o istorisire mai mare. De când însă un tehnic engles a aflat o mașină de scris, cu ajutorul căreia pe-o bucată de sticlă de-un policar pătrat englesesc se poate scrie de 22 de ori întregă biblia englesescă, de astfel de lucruri nu se mai miră nimenea. Cu ajutorul mașinei din vorbă, numită *precisia*, lungimea de un milimetru poate fi împărțită într'o mie de părți, așa că baccilii, a căror lungime și lățime adese-ori e mai mică și decât a miia parte dintr'un milimetru, pot fi foarte bine observați. Va să dică, cu ajutorul acestei mașini suprafața unui milimetru pătrat poate fi împărțită în un milion de alte suprafețe pătrate microscopice. Deoarece însă un policar englesesc are lungime de 25 mm., el poate fi împărțit în 625 milioane de pătrați microscopici. Presupunând, că o singură literă ocupă 8 pătrați de aceștia, se vin pentru un milimetru pătrat 125,000 litere, ér pentru un policar pătrat de 625 de ori atât, adică 78,125,000 litere. În biblia englesescă se află însă numai cam 3 milioane și jumătate litere. Ea poate fi deci scrisă de 22 de ori pe o bucată de sticlă de un policar pătrat, fără să ocupe măcar întreg spațiul. Invenția acesta pare o jucărie, dér în cestiuni de spionaj și alte nenumărate casuri, ea poate face cele mai mari servicii. Se înțelege, cetirea este posibilă numai cu sticlă măritore deosebită.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maler.**

Foulard-Seide 65 kr.

bis fl 3.35 per Meter — japanesische, chinesishe etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 45 kr. bis fl. 14.65 per Meter — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.

G. Henneberg's Seiden-Fabriken
(k. u. k. Hofl.), Zürich.

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Mai 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.75
Renta de corone ung. 4%	99.05
Imp. ca'il. fer. ung. in aur 4 1/2%	110.15

Imp. ca'il. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.10
Oblig. ca'il. fer. ung. de ost. I. emis.	121 —
Bonuri rurale ungare 4%	97 25
Bonuri rurale croat-slavone	97 75
Caprura. ung. cu premii	160 25
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139 60
Renta de argint austr.	102 95
Renta de hartie austr.	101 75
Renta de aur austr.	121 40
Losuri din 1860	143 50
Actii de-ale Banței austro-ungar.	913.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	381 50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	356 10
Napoleonori	9 54 1/2
Marcii imperiale germane	58 77 1/2
London vista	120 05
Paris vista	47.70
Rente de corone austr. 4%	101 65
Note italiene.	44 55

Cursul pieței Braşov

Din 6 Mai 1898

Bancnota rom. Cump.	9.52	Vënd	9.54	Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.63
Argint ron. an. Cump.	9.48	Vënd.	9.50	Ruble Rusesoi Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Napoleonori. Cump.	9.54	Vënd.	9.56	Măroi gemane Cump.	58.50	Vënd.	—
				Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	—
				S ri. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Publicație.

Prin acesta se deschide a

XX. Loterie de binefacere reg. ung.

câștigul curat al acestei loterii se va împărți în urma prea în. rezoluțiunii a Majestății Sale apostolice c. s. r. spre scopuri de binefacere și anume: 1. Pentru fondul văduvelor și orfanilor al amployaților de stat sêraci. 2. Spitalul de copii „Ladislaus“ din Ozarkvenicza. 3. Orfelinatul lucrătorilor „Gisela“ din Zolyom-Lipese. 4. Reuniunea „Jósziv“. 5. Spitalul (Baróti) din Erdővidek. 6. Asilul de copii „Clotilde“ în Budapesta. 7. Reuniunea de binefacere a fem. din Clușiu 8. Societatea Vineri marț. 9. Reuniunea Crucii albe din com. Békés. Suma a 7991 de câștiguri după planul de jos constă din 365 000 corone și anume:

1 Câștig principal	150.000 cor.	10 Câștiguri à 1.000 corone.
1 "	50.000 "	20 " " 500 "
1 "	20.000 "	50 " " 100 "
1 "	10.000 "	100 " " 50 "
2 "	5.000 "	1000 " " 20 "
5 "	2.000 "	6500 " " 10 "

Tragerea va fi fără amânare în 30 Iunie 1898 — Losul costă 2 fl. v. a.

Losuri se capătă la direcția loteriei din Budapesta (Pesta, Vama principală), la toate oficiile de contribuție și sare, la cele mai multe oficii postale și în orașele principale la organele ce se ocupă cu vânzarea de losuri.

Budapesta, în Aprilie 1898.

232,2 - 6.

Direcția Loteriei reg. ung.

Loteria de clasă reg. ung. priv.

Tragerea câștigurilor I. Clasă: 11 și 12 Maiu 1898.

100,000 losuri = 50,000 câștiguri

Capitalul câștigurilor celor 6 clase

13 Milioane 100,000 corone.

Câștigul principal eventual

un milion (1.000,000) corone.

Depunerea pentru Clasa I.:

fl. 6 — un los original întreg

fl. 4. — o jumătate

fl. 1.50 a patra parte.

Comande se expedeză pe lângă trimitere înainte a sumei sêu cu rambursă prin

Colectorul principal al loteriei de clasă reg. ung.

SZÁNTÓ és TÁRSA BUDAPEST
IV. Uclaj Ferencz-uteza 19.
A setăia

Loteria de clasă reg. ung.
Comandă de losuri orig.

Epistola de comande

Colectura principală a loteriei reg

Szántó & Cie. in Budapest.

Binevoescă a trimite _____ 1/1 los original á fl. 6, _____ 1/2 los orig. fl. 3, _____ 1/4 los original fl. 1.50, pentru clasa primă suma de fl. _____ urmază cu mandat postal, cu rambursă.

Adresa esactă: Numele _____ 233,3-3.
Locuința _____
Posta ultimă _____

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cută este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbiciose la stomach și pântece, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bole femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiile se vor urmări pe cale jurecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de goidină și reumatism și a altor urmări de răceală. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicylic)

La întrebuintarea gîlnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigurază cestră apă de gură conservarea sănătôsă și mai departe a dinților. Prețul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La deposite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscalitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Braşov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoșii, Teutsch & Tartler.

CERCAȚI NOROCUL LA

A doua loterie de clasă ungară.

Tragerea întâiū deja la 11 și 12 Maiū.

Din 100,000 losuri, ce s'au emis, 50,000 losuri se trag cu câștig, prin urmare

„tot al dolle los câștigă.“

Câștigul cel mai mare în cas favorabil este

Un Milion Corone.

Mai rămân 49.999 câștiguri, cari se vor trage suma de **două-spre-dece milioane corone.**

Los întreg á fl. 6.—, jumătate á fl. 3.—, a patra parte á fl. 1.50, a opta parte á 75 cr.

Se capetă diferite numere la

Casa de bancă

Iacob L. Adler & Bruder

singurul COLECTOR PRINCIPAL al loteriei de clasă ung. în Braşov.

18 - 20, 187